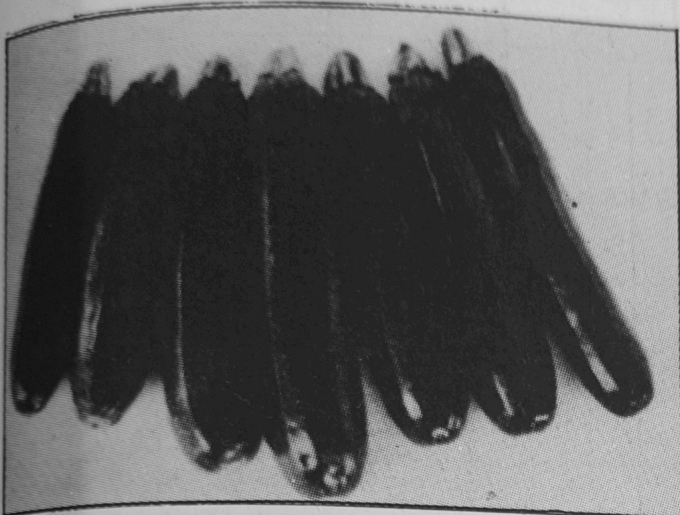

"בתקת" – קישוא מכלוא חדש

מאת הרי פריס, יוסף בורגר, חיים נרסון, צבי קרחי, מנחם אדלשטיין, דליה לוזר, תחנת נסיונות נוה-יער, מינהל המחקר החקלאי

"ברקת" היא קישוא מכלוא חדש מטיפוס צוקיני. הפרי ארוך, דק, גלילי ומבריק מאוד, בצבע ירוק כהה עז. ההנבחה בכירה והיבול רב. הצמחים של "ברקת" בעלי נוף פתוח ומועטי קוצים.

מבוא

אפייני לקישוא "צוקיני" – פרי גלילי, ארוך ודק. זהו ה"קורז'ט", הטיפוס המקובל בשוקי אירופה (3). מוצא הזן צוקיני – כנראה באיטליה. טיפוס זה הגיע לארה"ב ב-1921 (5), ומאז עבר שיפורים רבים לתכונות מסוימות, אצל חברות אמריקאיות שונות. בין הזנים הנפוצים נכללים "מכלוא ברפי", ששוחרר ב-1956 מאת חברת ברפי, והמכלוא "צוקיני עלית", ששוחרר ב-1964 מאת חברת האריס (4). לזנים אלו יכול רב מאוד וגדילה פתוחה, תכונה המקילה מאוד על הקטיפה (2). טיפוס קישואי צוקיני נעשה בארה"ב באינטנסיביות רבה עד כדי כך, שקבוצת זנים זו היא המתקדמת ביותר מבחינת התכונות בעלות הערך ההורטיקולטורי.

בין התכונות החשובות:

גדילה פתוחה. זוהי תכונה המורכבת מתכונות אחדות, כגון זווית הפטוטרת ומידת ההסתעפות. הקטיפה מהירה יותר, ונמנע נזק רב לפירות בעת הקטיפה.

חלקלקות העלווה. צמח הקישוא קוצני, אך יש זנים קוצניים יותר וזנים קוצניים פחות. הקוצים גורמים סריטות בפירות העדינים, ומכאן ערך ירוד למוצר. יש אפוא יתרון רב לעלים חלקים.

צבע פרי עז ואחיד יותר. כמו בהרכבה ירקות ופירות אחרים, רצוי צבע חזק ויפה. זוהי מגמה בולטת בקישואים בשני העשורים האחרונים.

פרי גלילי יותר. בזנים כגון "מכלוא ברפי" ו"צוקיני עלית" הפרי רחב יותר בקצה הפרח מאשר בקצה העוקץ, במידה בולטת. רצוי קוטר אחיד ככל האפשר לכל אורך הפרי.

תיאור הזן "ברקת"

הקישוא ברקת טופח במגמה למלא אחר הדרישות מזני צוקיני חדישים. ואכן, בזן זה נוף הצמח פתוח ביותר, העלווה כמעט חלקה, הפרי ארוך וגלילי וקטרו אחיד לכל ארכו, וצבע הפרי ירוק-כהה חזק. כפי שמעיד שם הזן, הפרי מבריק מאוד בשלב הגידול שבו הוא מתאים למאכל, ולכן הוא נראה רענן וטרי יותר מפירות של זנים אחרים.

הקישוא ברקת טופח מחומר גנטי כמעט שווה לזה של הזן הזהוב גולדי (1). שני הזנים הם קווים קרובים לאיזוגניות, ולכן הם דומים מאוד בתכונות נופם.

* פירסום של מינהל המחקר החקלאי, סדרה ה' 1985, מס' 1780.

מבחני שדה

ברקת הושווה לזנים הקיימים מסוגו, לגבי תכונות הנוף והפרי. התוצאות מוצגות בטבלה 1. בטבלה רואים, שברקת נמנה עם הטובים ביותר על בסיס כמותי (לכל תכונה, המספר 1 מייצג את המצב הטוב ביותר). אף כי על בסיס תכונות אלו היה הזן החדש "אקליפס" מחברת נורת'רופ קינג הטוב מכולם.

טבלה 1. תכונות הנוף והפרי בזני צוקיני שונים.

הזן	החברה המשווקת	התכונה, לפי המפתחות שלמטה ¹ –				
		א	ב	ג	ד	ה
Eclipse	נורת'רופ קינג	1	1	1	1	1
Zuchlong	פרי-מורס	1	2	1	1	1
Bareqet	הזרע	1	1	2	1	1
Dark Star	נורת'רופ קינג	1	1	1	2	1
Blackjack	פיטו	2	2	1	1	2
Green Magic	מאסר	1	1	2	2	1
Diplomat	פיטו	2	2	1	2	1
Market King	קסטון	2	2	1	2	1
Dusk	אסגור	1	1	3	2	1
Aristocrat	פיטו	1	3	2	1	2
Onyx	פרי-מורס	1	4	2	1	2
Ambassador	פיטו	1	1	3	3	2
Black Eagle	נורת'רופ קינג	5	3	3	2	2
Burpee Hybrid	ברפי	1	3	4	4	1

התכונות והמפתחות להן:

א – מ"1 הפתוח ביותר עד 5 הסגור ביותר.

ב – מ"1 החלק ביותר עד 3 הקוצני ביותר.

ג – מ"1 קוטר פרי אחיד לכל האורך עד 4 קוטר מתעבה מאוד בקצה הפרח.

ד – 1 צבע פרי ירוק-שחור, 2 ירוק כהה מאוד, 3 ירוק כהה, 4 ירוק כהה ביותר.

ה – 1 פרי מבריק, 2 פרי הופך למט (אטום) מהר יחסית.

האחרים, היבולים של ברקת היו סבירים עד טובים מאוד. רק במקרה אחד עלה עליו זון מסוים (גרין מג'יק בנווה-יער ב-1985), במידה מובהקת, ביבול סוג א' (קוטר קטן מ-5 ס"מ). היו מקרים רבים יותר.

"ברקת" הוכנס בשנתיים האחרונות לשישה מבחני שדה (בכל אחד מהמבחנים 4 חזרות באורך 5 מטרים לכל זן). כדי להשוות אותו עם הזנים האלה. התוצאות העיקריות מוצגות בטבלה 2. יחסית לזנים

טבלה 2. תוצאות מבחני זני צוקיני.

זון	יבול סוג א', ט'/ד'	יבול משווק, ט'/ד'	אחוז סוג א'	אחוז משווק	פירות ל-10 מ"ר
הבקעה, אביב 1984, 4444 צמחים לדונם					
הבקעה	2.16	3.07	63.4	77.5	270
אמבסדור	1.92	2.56	73.3	84.6	212
בריס	1.80	2.46	62.2	74.1	220
ברקת	1.65	2.61	56.8	72.9	231
בלק'ק	1.20	1.77	59.3	72.8	163
אריסטוקרט					
נוה-יער, אביב 1984, 2000 צמחים לדונם					
גולד	2.65	3.14	80.3	86.5	199
ברקת	2.54	3.16	71.9	79.8	199
אמבסדור	2.50	3.13	70.4	78.3	207
גולד רש	1.88	2.15	72.5	76.5	153
נוה-יער, אביב 1984, 4000 צמחים לדונם					
ברקת	1.89	2.24	77.2	83.7	151
בלק'ק	1.85	1.98	71.9	74.0	151
דאסק	1.56	1.76	77.6	81.4	120
אריסטוקרט	1.12	1.47	65.2	74.0	97
בלק איגל	0.66	0.68	55.0	56.0	782
הבקעה, אביב 1985, 2222 צמחים לדונם					
גולד	1.52	1.77	62.2	68.2	130
אמבסדור	1.43	2.01	47.2	58.5	146
בלק'ק	1.40	2.04	41.3	52.3	166
דפלומוס	1.36	1.79	44.6	52.8	146
ברקת	1.34	1.82	47.7	57.8	134
דאק סטאר	1.34	1.64	53.5	60.4	112
מרקט קינג	1.23	1.72	46.4	57.9	128
דאסק	1.15	1.62	45.7	54.8	129
אריסטוקרט	1.02	1.32	44.8	52.5	108
אקליפס	0.84	1.04	38.5	43.9	102
הבקעה, אביב 1985, 4444 צמחים לדונם					
גולד	2.31	2.55	62.2	66.1	172
אמבסדור	1.99	2.54	57.0	66.4	158
ברקת	1.60	2.03	49.6	57.8	134
דאסק	1.32	1.59	45.6	51.1	122
נוה-יער, אביב 1985, 2000 צמחים לדונם					
גרין מג'יק	2.00	2.48	78.3	86.3	163
אמבסדור	1.60	2.00	71.5	80.1	137
אניקס	1.57	2.00	73.7	82.5	121
ברקת	1.51	1.87	71.1	78.5	125
צוקלונג	1.23	1.45	70.8	76.1	99
דאסק	1.18	1.32	72.4	76.2	93
דאק סטאר	1.08	1.32	76.7	84.3	83

הניתוח הסטטיסטי נעשה בהתאם למבחן דאנקן, רמת מובהקות 0.05. בכל מבחן, בין מספרים בעלי אות זהה אין הפרש מבחינה סטטיסטית.

"ברקת" — קישוא מכלוא חדש

(המשך מעמוד 697)

שיכול סוג א' כזן ברקת היה מרובה משל זנים אחרים, כולל הזנים "אריסטוקרט" (פעמיים), "בלק איגל", "אקליפס", "דאסק" ו"דארק סטאר". הזן שהצטיין בתכונות הנוף והפרי, אקליפס, הניב יכול מועט מאוד. הזנים שהיו שווים ל"ברקת" בתכונות אלו, דארק סטאר וצוק-לונג, הניבו באופן כללי פחות יכול מברקת. לברקת גם היתה איכות יכול (אחוז פירות סוג א') מעולה, דבר שפירושו פחות זמן מכובד לקטיפת פירות בלתי רצויים.

סיכום

בטיפוח הזן ברקת הורכבו יכול רב ואיכות יכול מעולה עם התכונות ההורטיקולטוריות הנדרשות של הנוף ושל הפרי. הוא מומלץ למגדלי קישואים המתכוונים לגדל קישואים מטיפוס צוקיני. זרעי זן זה משווקים באופן בלעדי על-ידי חברת "הזרע".

הבעת תודה

המחברים מביעים תודה לחיים אורן מתחנת הנסיונות בקעת הירדן על הטיפול המסור בניסויים שבבקעה, ולשמואל גולן שצילם את הפירות של "ברקת".

ספרות

1. פריס ה. צ. קרחי, ח. נרסון, ד. פרוידנברג, י. בורגר, מ. אדל-שטיין, א. גוברס, ד. לוזנר, י. רוטר (1983): "גולדי" — קישוא מכלוא חדש. "השדה" ס"ג: 702 — 706.
2. Baggett, J. R. (1972). HortScience 7: 288.
3. Higgins, J. and Day, M.J. (1983). Crower 99 (7): 37, 3'—40.
4. Minges, P.A. (1972): Descriptive list of vegetable varieties introduced between 1936 and 1968. Amer. Seed Trade Assoc. Washington, D.C., U.S.A.
5. Tapley, W.T., Enzie, W.D. and Van Eseltine, G.P. (1937): The vegetables of New York, Vol. 1 part 4. The Cucurbits. J.B. Lyon, Albany, NY, U.S.A.

"BAREQET" — A NEW HYBRID DARK GREEN ZUCCHINI CULTIVAR

H.S. Paris, Y. Burger, H. Nerson, Z. Karchi, M. Edelstein, and D. Lozner*

"Bareqet" is a new F_1 hybrid zucchini cultivar having very dark green fruits. This cultivar combines high yields with open growth habit, nearly spineless foliage, non-tapering, uniform diameter fruits, intense green fruit color and high fruit gloss. "Bareqet" is nearly isogenic with the golden yellow-fruited "Goldy" Zucchini.

* Department of Vegetable Crops, Agricultural Research Organization, Newe-ya'ar Experiment Station, P.O. Haifa.

השפעת גודל הגוש והזנה בחנקן על התפתחות שתילי פלפל ועל היבול בשדה

(המשך מעמוד 693)

ספרות

1. אדמתי ע. (1979): תקצירי ניסויים 1974 — 1978, פלפל וחציל-לים. משרד החקלאות, שה"מ, המחלקה לירקות, הקריה, תל-אביב.
2. ברטל א., ג. האס, ב. בריוסף, ט. מרקוביץ, ח. קריקון, מ. אפלבוים, א. צוויבר (1982): השפעת טיפולי דישון, מיקוריה ומצע על התפתחות צמחים מבוגרים של עגבניה, פלפל, בצל ומלון בעצצים במספר משטרי דישון. דו"ח לשנת 1981/2. מינהל המחקר החקלאי.
3. כפכפי ע., א. ברטל, ב. בריוסף, ב. אלוני (1985): איכות שתילי ירקות 1983 — 1984. מינהל המחקר החקלאי.
4. Knaval, D.E. (1977). J. Amer. Soc. Hort. Sci. 102(5): 533—535.
5. Kratky, B.A., J.K. Wang and K. Kubojiri (1982). J. Amer. Soc. Hort. Sci. 107 (2): 345—347.
6. Mardanov, Samedova and Saleva (1970). Soviet Plant Physiol. 26(6): 1163—1171.

INFLUENCE OF ROOT SYSTEM VOLUME AND NITROGEN LEVEL ON THE GROWTH OF BELL PEPPER (*CAPSICUM ANNUUM*) TRANSPLANTS AND ON FRUIT YIELD IN THE FIELD

A. Bar-Tal*, B. Bar-Yosef*, U. Kafkafi*, B. Aloni** and I. Rylski**

The response of pepper seedlings to nitrogen concentration and to the root system's volume was examined in a peat vermiculite (1:1, v:v) medium in "Speedling" trays of various sizes. Seedling weight rose as N concentration was increased from 14 through 70 to 210 g/m³, and as the volume was increased from 5 to 700 cm³. Four weeks after transplanting shoot weight was closely correlated with seedling weight. Fruit ripening was delayed by root systems of small volume in the nursery. As the speedling's root volume in the nursery increased, the yield in early harvests increased significantly. There was a delay in fruit set as N concentration in the nursery decreased below 70 g/m³.

* Inst. of Soils and Water, and

** Inst. of Field Crops, Agricultural Research Organization, The Volcani Center, Bet Dagan, Israel.